

Seksuālie traucējumi vīriešiem un depresija

Dainis Balodis

*Rīgas Stradiņa universitāte,
Patoloģijas katedra, Latvija*

Ievads. Seksuālās vēlmes, seksuālais uzbudinājums (erekcija), ejakulācija un orgasms, seksuālais atslābums ir vīrieša seksuālo reakciju norises secība. Seksuālie traucējumi var izpausties jebkurā seksuālo reakciju norises posmā. Seksuālie traucējumi var veidoties kā patstāvīga slimība vai arī dažādu organisku vai psihisku slimību, tostarp arī depresijas, rezultātā.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Pētīt seksuālo traucējumu esamību pacientiem ar depresiju, veicot literatūras apskatu PUBMED datubāzē un apkopojot ārsta seksopatologa-psihoterapeita darba ar depresijas pacientiem – vīriešiem klīniskos rezultātus.

Rezultāti. Literatūrā ir aprakstīts, ka depresija bieži ir saistīta ar seksuāliem traucējumiem, turklāt parasti erekcijas traucējumi vīriešiem minēti kā biežākie no tiem [Zhank K., He L.J., 2013; Alacacioglu A., Ulger Z., 2014; Cloe P. A., Anderson B. J., Stein M. D., 2013]. Citi autori uzskata, ka erekcijas traucējumi ir antidepresantu lietošanas sekas depresijas terapijā [Ekherth G. C., van Prijenbrock E. K., 2014; Ludwig W., Phillips M., 2014]. Tajā pašā laikā tikai 10% vīriešu ar erektīlo disfunkciju ir konstatēti depresijas simptomi [Mathew A., Elterman D., 2014]. Šāda situācija veidojas, jo erekcijas traucējumi ir tieša un redzama traucējumu izpausme, kura vīriešiem liek meklēt ārsta palīdzību un nesaistīt šos traucējumus ar depresiju.

Ārsta psihoterapeita praksē, ārstējot vīriešus ar depresijas diagnozi, 92% pacientu konstatē seksuālo vēlmju samazināšanos vai zudumu. Seksuālo vēlmju zudums ir daudz nemanāmāks seksuālo traucējumu veids kā erektīlā disfunkcija, jo bieži pacienti to ignorē, skaidrojot seksa neesamību ar dažādiem racionāliem apstākļiem: pārmērīgu nogurumu, stresu, trauksmi, laika trūkumu, dažādu citu prioritāšu esamību utt.

Pacientiem ar depresiju interešu trūkums un nomāktība prevalē, savukārt seksuālo vēlmju zudums tiek ietverts tajos un netiek izdalīts kā atsevišķs simptoms. Konkrēti iztaujājot pacientu, to var konstatēt, kā arī atklāt faktus par erekcijas traucējumiem, kuri parasti ir nomaskēti ar seksuālo vēlmju samazināšanos vai iztrūkumu.

Secinājumi. Seksuālo vēlmju zudums pacientiem vīriešiem ar depresiju ir biežs seksuālo traucējumu veids. Pacienti ne vienmēr sūdzas par seksuālo vēlmju zudumu. Seksuālo vēlmju zudums bieži ir maskēts, un tā izcelsme var būt saistīta ar erektīlās funkcijas traucējumiem. Diagnosticēt depresijas pacientiem vīriešiem seksuālos traucējumus ir iespējams, tikai mērķtiecīgi viņus iztaujājot par seksuālo funkciju izmaiņām slimības laikā. Seksuālo traucējumu novēršana veicina pamatslimības – depresijas – veiksmīgāku un ātrāku ārstēšanu, kā arī uzlabo pacienta dzīves kvalitāti.